

Αριθμός 1330/2022

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

B1' Πολιτικό Τμήμα

Συγκροτήθηκε από τους δικαστές, Δήμητρα Κοκοτίνη, Αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου, Αρετή Παπαδιά, Πελαγία Ακάσογλου, Δήμητρα Ζώη και Ιωάννα Μαργέλλου-Μπουλταδάκη, αρεοπαγίτες.

Συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στο κατάστημά του, την 3η Νοεμβρίου 2020, με την παρουσία και της γραμματέως Ελένης Τσιουρή, για να δικάσει την υπόθεση, μεταξύ:

Της αναιρεσείουσας: εταιρίας με την επωνυμία "... " και το διακριτικό τίτλο "...", όπως εκπροσωπείται νόμιμα, που εδρεύει στο ... και παραστάθηκε δια του πληρεξουσίου δικηγόρου Χρήστου Μυλωνά, ο οποίος κατέθεσε προτάσεις.

Της αναιρεσίβλητης: Α. Θ. του Σ., κατοίκου ..., που παραστάθηκε δια δηλώσεως (ΚΠολΔ 242 παρ.2) της πληρεξουσίας δικηγόρου Γεωργίας Παπαευθυμίου, η οποία κατέθεσε προτάσεις.

Η ένδικη διαφορά άρχισε με την από 10-11-2014 αγωγή της ήδη αναιρεσίβλητης, που κατατέθηκε στο Μονομελές Πρωτοδικείο Αγρινίου. Εκδόθηκαν η 27/2016 οριστική απόφαση του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου και, κατόπιν ασκήσεως εφέσεως, η 102/2018 απόφαση του Μονομελούς Εφετείου Δυτικής Στερεάς Ελλάδος. Την αναίρεση της τελευταίας, ζητεί η αναιρεσείουσα με την από 3-5-2019 αίτησή της.

Κατά τη συζήτηση της αίτησης αυτής, που εκφωνήθηκε με τη σειρά της από το πινάκιο, οι διάδικοι παραστάθηκαν όπως σημειώνεται πιο πάνω. Εισηγητής ορίσθηκε η αρεοπαγίτης Πελαγία Ακάσογλου. Ο πληρεξούσιος της αναιρεσείουσας ζήτησε την παραδοχή της αίτησης και την καταδίκη του αντιδίκου μέρους στα δικαστικά έξοδα.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

(I).- Κατά το άρθρο 561 παρ.1 ΚΠολΔ, η εκτίμηση από το δικαστήριο της ουσίας πραγματικών γεγονότων και ιδιαίτερα, του περιεχομένου εγγράφων δεν υπόκειται στον έλεγχο του Αρείου Πάγου, εκτός αν παραβιάσθηκαν κανόνες δικαίου, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί ή αν υπάρχει λόγος αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθμοί 19 και 20 ΚΠολΔ. Έτσι, η ουσία της υποθέσεως, εφ' όσον δεν συντρέχει εξαιρετική περίπτωση, ως άνω, δεν υπόκειται σε αναιρετικό έλεγχο (ΑΠ 445/2019). Ακόμη, κατά το άρθρο 561 παρ.2 ΚΠολΔ, η εκτίμηση του περιεχομένου διαδικαστικών εγγράφων της ίδιας ή άλλης δίκης, ιδίως αγωγών, παρεμβάσεων, ενδίκων μέσων, προτάσεων ή δικαστικών αποφάσεων, ελέγχεται από τον Άρειο Πάγο, όταν η πλημμέλεια, που αποδίδεται στα έγγραφα αυτά, δημιουργεί λόγο αναιρέσεως από τους λόγους, που αναφέρονται περιοριστικώς στο άρθρο 559 ΚΠολΔ. Για τη διαπίστωση της πλημμέλειας, πρέπει να προσκομίζονται τα επίμαχα διαδικαστικά έγγραφα προς έλεγχο. Το άρθρο 561 παρ.2 ΚΠολΔ αναφέρεται σε όλους τους λόγους του άρθρου 559 ΚΠολΔ και δεν εισάγει άλλο ειδικό λόγο αναιρέσεως. Βάσιμος είναι λόγος αναιρέσεως, όταν τα πραγματικά περιστατικά, που αναφέρονται στο δικόγραφο της αναιρέσεως, πληρούν το πραγματικό λόγο του άρθρου 559 ΚΠολΔ (ΑΠ 345/2015) ενώ αβάσιμος, κατά το άρθρο 577 παρ.3 ΚΠολΔ, είναι λόγος αναιρέσεως, αν στηρίζεται σε εσφαλμένη προϋπόθεση, δηλ. όταν υποστηρίζεται με αυτόν ότι

η απόφαση που προσβάλλεται δέχθηκε ή δεν δέχθηκε ορισμένα πραγματικά περιστατικά και από την ίδια την απόφαση προκύπτει το αντίθετο. Η ευθεία παραβίαση κανόνα του ουσιαστικού δικαίου, δηλ. κανόνα που ρυθμίζει τις βιοτικές σχέσεις, την κτήση δικαιωμάτων και τη γένεση υποχρεώσεων και επιβάλλει κυρώσεις, προβλέπεται ως λόγος αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθμός 1 εδ. (α) ΚΠολΔ. Κανόνας ουσιαστικού δικαίου παραβιάζεται ευθέως, αν εφαρμόσθηκε εσφαλμένα καθώς και αν δεν εφαρμόσθηκε, ενώ συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του ή αν εφαρμόσθηκε, ενώ δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του δηλ. αν το δικαστήριο της ουσίας απαίτησε περισσότερα στοιχεία ή αν αρκέσθηκε σε λιγότερα στοιχεία από εκείνα, που ο ουσιαστικός νόμος απαιτεί προς θεμελίωση του δικαιώματος. Η παραβίαση εκδηλώνεται είτε ως ψευδής ερμηνεία, όταν το δικαστήριο της ουσίας προσέδωσε στον ουσιαστικό νόμο έννοια διαφορετική από την αληθινή είτε ως κακή εφαρμογή, όταν το δικαστήριο της ουσίας έκανε εσφαλμένη υπαγωγή των πραγματικών περιστατικών της ένδικης υποθέσεως σε διάταξη ουσιαστικού νόμου, στο πραγματικό της οποίας δεν υπάγονται και έτσι κατέληξε σε εσφαλμένο συμπέρασμα με τη μορφή του διατακτικού [άρθρο 578 ΚΠολΔ]. Δια του λόγου αυτού αναιρέσεως, ελέγχονται τα σφάλματα του δικαστηρίου της ουσίας, κατά την εκτίμηση της νομικής βασιμότητας της αγωγής ή των ισχυρισμών (ενστάσεων ή αντενστάσεων) των διαδίκων καθώς και τα νομικά σφάλματα του δικαστηρίου της ουσίας, κατά την αξιοποίηση των ουσιαστικών παραδοχών, δηλ. αποκλειστικά των πραγματικών περιστατικών που ανελέγκτως δέχθηκε το δικαστήριο της ουσίας ότι αποδείχθηκαν ή δεν αποδείχθηκαν καθώς και της υπαγωγής αυτών στο νόμο (ΑΠ ολ. 3/2020). Επομένως, ο λόγος αναιρέσεως του άρθρου 559 αριθμός 1 εδ. (α) ΚΠολΔ είναι δυνατό να έχει ως περιεχόμενο (και) την αιτίαση ότι παραβιάσθηκε συγκεκριμένος κανόνας του ουσιαστικού δικαίου, ως άνω, με αποτέλεσμα η αγωγή να γίνει δεκτή και ως ουσιαστικά βάσιμη ή να απορριφθεί ως αβάσιμη στην ουσία (ΑΠ ολ. 28/1998). Στην περίπτωση που το δικαστήριο έκρινε κατ' ουσία την υπόθεση για να είναι ορισμένος (παραδεκτός) αυτός ο λόγος αναιρέσεως και, συνεπώς, να είναι εφικτός ο αναιρετικός έλεγχος [άρθρα 118 αριθμός 4, 566 παρ.1 ΚΠολΔ] πρέπει στο δικόγραφο της αναιρέσεως να καθορίζονται η συγκεκριμένη διάταξη του ουσιαστικού δικαίου που παραβιάσθηκε και το νομικό σφάλμα που αποδίδεται στο δικαστήριο της ουσίας περί την ερμηνεία ή την εφαρμογή του ουσιαστικού δικαίου, δηλ. η πλημμέλεια που αποδίδεται και η έννομη συνέπεια που διαγνώσθηκε από την πλημμέλεια, επίσης να εκτίθενται πλήρως και σαφώς οι κρίσιμες ουσιαστικές-πραγματικές παραδοχές του δικαστηρίου της ουσίας ώστε η αγωγή να γίνει δεκτή ως βάσιμη ή να απορριφθεί ως αβάσιμη στην ουσία (ΑΠ ολ.11/2017, ΑΠ 109/2020). Περαιτέρω, ο λόγος αναιρέσεως του άρθρου 559 αριθμός 8 ΚΠολΔ ιδρύεται, αν το δικαστήριο της ουσίας, παρά το νόμο και εκτιμώντας εσφαλμένως τα διαδικαστικά έγγραφα [άρθρο 561 παρ.2 ΚΠολΔ], είτε έλαβε υπ' όψη πράγματα τα οποία δεν προτάθηκαν και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης (εδ. α) είτε δεν έλαβε υπ' όψη πράγματα τα οποία προτάθηκαν και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης (εδ. β). Ως "πράγματα" νοούνται οι νόμιμοι, λυσιτελείς, αυτοτελείς πραγματικοί ισχυρισμοί των διαδίκων, εάν τείνουν στην θεμελίωση, κατάλυση ή παρακώλυση του ουσιαστικού ή δικονομικού δικαιώματος, που ασκείται με την αγωγή, την ανταγωγή, την ένσταση ή την αντένσταση [άρθρα 338, 262 ΚΠολΔ], ήτοι οι πραγματικοί ισχυρισμοί, που υπό την προϋπόθεση της νόμιμης προτάσεώς τους στο δικαστήριο της ουσίας [άρθρο 562 παρ.2 ΚΠολΔ], συγκροτούν την ιστορική βάση και, συνεπώς, θεμελιώνουν ιστορικώς το αίτημα αγωγής, ανταγωγής, ενστάσεως ή αντενστάσεως και κατά νόμο διαμόρφωσαν ή ανάλογα ήταν ικανοί να διαμορφώσουν το διατακτικό της προσβαλλομένης αποφάσεως (ΑΠ ολ. 3/1997). Δεν αποτελεί "πράγμα" η άρνηση (απλή ή αιτιολογημένη) της αγωγής, της ανταγωγής, της ενστάσεως ή της αντενστάσεως (ΑΠ 750/2020). Για το ορισμένο (παραδεκτό) του λόγου αυτού αναιρέσεως [άρθρα 118 αριθμός 4, 566 παρ.1 ΚΠολΔ] πρέπει

στο δικόγραφο της αναιρέσεως να γίνεται ο προσδιορισμός των "πραγμάτων" (ΑΠ 194/1998). Πάντως, ο λόγος από το άρθρο 559 αριθμός 8 ΚΠολΔ δεν στοιχειοθετείται, αν το δικαστήριο της ουσίας έλαβε υπ' όψη τον ισχυρισμό που προτάθηκε και ευθέως τον απέρριψε για οποιονδήποτε λόγο, τυπικό ή ουσιαστικό, διότι η απόρριψη σημαίνει ότι ο ισχυρισμός έχει ληφθεί υπ' όψη ανεξάρτητα αν δεν έγινε δεκτός (ΑΠ ολ. 25/2003, ΑΠ 1703/2008). Ακόμη, ο ίδιος λόγος δεν στοιχειοθετείται, όταν το δικαστήριο της ουσίας αντιμετωπίζει και απορρίπτει στην ουσία εκ των πραγμάτων προταθέντα ισχυρισμό, με την παραδοχή, ως αποδειχθέντων, γεγονότων αντίθετων προς αυτά, που τον συγκροτούν (ΑΠ ολ. 11/1996, ΑΠ 377/2019). Εξάλλου, κατά το άρθρο 559 αριθμός 14 ΚΠολΔ, υπάρχει λόγος αναιρέσεως, αν το δικαστήριο της ουσίας παρά το νόμο κήρυξε ή δεν κήρυξε ακυρότητα, έκπτωση από δικαίωμα ή απαράδεκτο. Τέτοιος λόγος αναιρέσεως αναφέρεται σε ακυρότητες, δικαιώματα και απαράδεκτα από το δικονομικό, μόνο, δίκαιο (ΑΠ ολ. 1/2019, ΑΠ ολ.12/2000, ΑΠ ολ. 1/1999). Η αγωγή πρέπει να περιέχει σαφή έκθεση των γεγονότων που την θεμελιώνει κατά το νόμο και ορισμένο αίτημα, διαφορετικά η αγωγή απορρίπτεται (και) αυτεπαγγέλτως, ως απαράδεκτη, συνεπεία αοριστίας του οικείου δικογράφου [άρθρα 216 παρ.1, 111 παρ.2 ΚΠολΔ] ενώ η παράλειψη αναφοράς των γεγονότων αυτών δεν μπορεί να συμπληρωθεί με παραπομπή σε άλλο έγγραφο, στο οποίο τυχόν αναγράφονται. Ως προς την επάρκεια ή μη της θεμελιώσεως της αγωγής γίνεται διάκριση νομικής αοριστίας και ποσοτικής ή ποιοτικής αοριστίας. Η νομική αοριστία συνδέεται με τη νομική εκτίμηση του εφαρμοστέου κανόνα ουσιαστικού δικαίου και ελέγχεται ως παραβίαση από το άρθρο 559 αριθμός 1 εδ. (α) ΚΠολΔ, εάν το δικαστήριο της ουσίας για τον σχηματισμό της κρίσεώς του περί της νομικής επάρκειας αξίωσε περισσότερα στοιχεία από όσα απαιτεί ο νόμος προς θεμελίωση του δικαιώματος ή αρκέσθηκε σε λιγότερα. Η ποσοτική ή ποιοτική αοριστία υπάρχει, αν στο οικείο δικόγραφο της αγωγής δεν εκτίθενται όλα τα στοιχεία, αναγκαία κατά νόμο προς στήριξη του αιτήματος της αγωγής και ελέγχεται ως παραβίαση από το άρθρο 559 αριθμός 14 ΚΠολΔ. Η νομική αυτή παραδοχή τελεί υπό την προϋπόθεση ότι η κυριαρχική εκτίμηση της αγωγής από το δικαστήριο της ουσίας ανταποκρίνεται στο πραγματικό περιεχόμενό της. Σε αντίθετη περίπτωση, στοιχειοθετείται ο λόγος αναιρέσεως του άρθρου 558 αριθμός 8 ΚΠολΔ, με την έννοια ότι λήφθηκε υπ' όψη ισχυρισμός, που δικαιολογούσε τη νομική ή ποσοτική επάρκεια της αγωγής, αν και δεν προτάθηκε ή αντιστρόφως δεν λήφθηκε υπ' όψη τέτοιος ισχυρισμός, αν και προτάθηκε (ΑΠ 922/2019, ΑΠ 517/2019, ΑΠ 558/2008). Τέλος, το άρθρο 562 παρ.2 ΚΠολΔ ορίζει ότι: "Είναι απαράδεκτος λόγος αναιρέσεως που στηρίζεται σε ισχυρισμό, ο οποίος δεν προτάθηκε νόμιμα στο δικαστήριο της ουσίας, εκτός αν πρόκειται (α).- για παράβαση που δεν μπορεί να προβληθεί στο δικαστήριο της ουσίας, (β).- για σφάλμα που προκύπτει από την ίδια την απόφαση, (γ).- για ισχυρισμό που αφορά τη δημόσια τάξη". Έτσι, αν ο λόγος αναιρέσεως στηρίζεται σε ισχυρισμό που πρέπει για το παραδεκτό του λόγου να έχει προταθεί νομίμως στο δικαστήριο της ουσίας, τότε, για να είναι ορισμένος και συνεπώς παραδεκτός ο λόγος αναιρέσεως, όσον αφορά τον συγκεκριμένο ισχυρισμό, πρέπει στο δικόγραφο της αναιρέσεως [άρθρα 118 αριθμός 4, 566 παρ.1 ΚΠολΔ] να αναφέρεται ότι νομίμως προτάθηκε ο ισχυρισμός στο δικαστήριο της ουσίας [άρθρα 240, 520 ΚΠολΔ]. Το απαράδεκτο αυτό αναφέρεται σε όλους τους λόγους αναιρέσεως (ΑΠ ολ. 43/1990, ΑΠ 93/2020, ΑΠ 142/2013). Για να θεμελιωθεί ο λόγος αναιρέσεως του άρθρου 559 αριθμός 14ΚΠολΔ, ο περί αοριστίας του δικογράφου της αγωγής ισχυρισμός του εναγομένου πρέπει να προτείνεται νομίμως στο δικαστήριο της ουσίας και, αν η υπόθεση διήλθε και τους δύο βαθμούς δικαιοδοσίας, να επαναφέρεται νομίμως στο εφετείο [άρθρα 240, 520 ΚΠολΔ]. Για το παραδεκτό του λόγου αυτού αναιρέσεως, πρέπει να αναγράφεται στο δικόγραφο της αναιρέσεως ότι έγινε νομίμως η σχετική πρόταση (ΑΠ 669/2007).

(II).- Με τη σύμβαση ιδιωτικού δικαίου εξαρτημένης εργασίας, ο εργαζόμενος έχει την υποχρέωση να παρέχει για ορισμένο ή αόριστο χρόνο την εργασία του στον εργοδότη και ο

τελευταίος έχει την υποχρέωση να καταβάλει τον μισθό. Ο τρόπος πληρωμής του μισθού καθορίζεται καθ' ορισμένα χρονικά διαστήματα ή σε ποσοστό από τα κέρδη ή κατά μονάδα της παρεχόμενης εργασίας ή κατ' αποκοπή [άρθρα 648, 649, 653, 654, 655 ΑΚ, 1 της 95/1949 Δ.Σ. "περί προστασίας του ημερομισθίου"-κύρωση με το άρθρο 'πρώτον' ν. 3248/1955 (ΦΕΚ Α. 138/ 2.6.1955), 6 α.ν. 765/1943 (ΦΕΚ Α. 341/ 13.10.1943)-κύρωση με την 324/1946 Π.Υ.Σ. και διατήρηση σε ισχύ με το άρθρο 38 ΕισΝΑΚ, 28 παρ.1 Συντάγματος]. "Μισθός" είναι κάθε παροχή, την οποία ο εργοδότης οφείλει κατά το νόμο ή τη σύμβαση στον εργαζόμενο, ως αντάλλαγμα για τη νόμιμη (έγκυρη) εργασία του. Στο άρθρο 2 εδ. (α) της Δ.Σ. για τον περιορισμό των ωρών εργασίας στις βιομηχανικές επιχειρήσεις, που καταρτίστηκε στην Ουάσιγκτον των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής, στις 29.10.1919, κυρώθηκε στην Ελλάδα, με το ν. 2269/1920 και υπερισχύει κάθε άλλης αντίθετης διατάξεως νόμου [άρθρο 28 παρ.1 Συντάγματος] ορίζεται ότι στις κάθε είδους βιομηχανικές εργασίες (= επιχειρήσεις), δημόσιες ή ιδιωτικές καθώς και στα παραρτήματά τους, με εξαίρεση εκείνες, στις οποίες απασχολούνται μέλη μόνο μίας και της αυτής οικογενείας, η διάρκεια της εργασίας του προσωπικού δεν δύναται να υπερβαίνει τις (8) ώρες ημερησίως και τις (48) ώρες εβδομαδιαίως εκτός εάν πρόκειται για πρόσωπα, που κατέχουν θέση εποπτείας ή διευθύνσεως ή εμπιστοσύνης. Κατά την έννοια του άρθρου 2 εδ. (α) της Δ.Σ. της Ουάσιγκτον, ως πρόσωπο κατέχον θέση εποπτείας ή διευθύνσεως ή εμπιστοσύνης ("διευθύνων υπάλληλος"), θεωρείται εκείνο στο οποίο, συνεπεία των εξαιρετικών προσόντων του (εξειδικεύσεως, τεχνικής ή εμπορικής, μορφώσεως και μεγάλης πείρας) ή της ιδιάζουσας εμπιστοσύνης προς αυτό του εργοδότη-κυρίου της επιχειρήσεως, ανατίθενται καθήκοντα γενικότερης διευθύνσεως όλης της επιχειρήσεως ή σημαντικού τομέως της επιχειρήσεως και εποπτείας του προσωπικού, έτσι ώστε όχι μόνο να επηρεάζει αποφασιστικώς τις κατευθύνσεις και την εξέλιξη της επιχειρήσεως, αλλά και να διακρίνεται εμφανώς από τους άλλους υπαλλήλους εξ αιτίας της ασκήσεως των δικαιωμάτων και εξουσιών του εργοδότη, όπως είναι και η πρόσληψη και η απόλυση του προσωπικού. Ακόμη, διαθέτει πρωτοβουλία και ανεξαρτησία υψηλού βαθμού, έστω και αν είναι υποχρεωμένο να συμμορφώνεται με τις διατάξεις νόμων, σχέδια και πλαίσιο γενικών καθοδηγητικών γραμμών του εργοδότη, επωμίζεται ενίοτε και ποινικές ευθύνες για την τήρηση των διατάξεων, που έχουν θεσπισθεί προς το συμφέρον των εργαζομένων και αμείβεται συνήθως με μισθό πολύ μεγαλύτερο των νομίμων ελαχίστων ορίων και του καταβαλλόμενου μισθού στους λοιπούς υπαλλήλους (ΑΠ 660/2000). Τέτοιο πρόσωπο, αν και δεν παύει να είναι εργαζόμενος, εξαιρείται της εφαρμογής των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας ως προς τα χρονικά όρια εργασίας, όπως ρητώς προβλέπει η πιο πάνω Δ.Σ. της Ουάσιγκτον. Επίσης, εξαιρείται για την ταυτότητα του νομικού λόγου, της εφαρμογής των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας που είναι ασυμβίβαστες προς την εξέχουσα θέση του και την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που ανέλαβε με την εργασιακή του σύμβαση, ειδικότερα εξαιρείται ως προς την εβδομαδιαία ανάπαυση, την αμοιβή για υπερεργασία ή υπερωρία (νόμιμη, παράνομη ή κατ' εξαίρεση), την αμοιβή για εργασία Σάββατο ή Κυριακή και εξαιρετέα ημέρα/ αργία ή ως προς τις αποδοχές και το επίδομα της ετήσιας κανονικής (αναψυχής) αδειας ή ως προς την αποζημίωση (ποινή) για τη μη χορήγηση της αιτηθείσας ετήσιας άδειας αναψυχής ή την αποζημίωση για εργασία, που παρασχέθηκε εκτός έδρας και αντισταθμίζεται η εξαίρεση με τον αυξημένο μισθό, που του καταβάλλεται. Για τον χαρακτηρισμό εργαζομένου ως "διευθύνοντος υπαλλήλου" δεν είναι αναγκαίο να συντρέχουν όλες οι πιο πάνω περιστάσεις. Τούτο διότι η έννοια της διευθυντικής θέσεως, ανεξαρτήτως του αν ο εργαζόμενος έχει ή όχι τον τίτλο του κατόχου αυτής, προσδιορίζεται με βάση τα αντικειμενικά κριτήρια της καλής πίστεως και της συναλλακτικής εμπειρίας, της κοινής πείρας και της λογικής, από τη φύση και το είδος των παρεχομένων υπηρεσιών που κρίνονται ενιαίως καθώς και από την ιδιάζουσα σχέση του προς τον εργοδότη και τους λοιπούς εργαζομένους, κατά την παροχή

των υπηρεσιών του (ΑΠ 336/2018). Η έννοια αυτή δεν αναιρείται από το γεγονός ότι στην εργασιακή σχέση ενυπάρχει και το στοιχείο της εξαρτήσεως του εργαζομένου-"διευθύνοντος υπαλλήλου" από τον εργοδότη, έστω και σε χαλαρή μορφή (ΑΠ 869/2018, ΑΠ 1030/2005). Από το άρθρο 2 εδ. (α) της Δ.Σ. της Ουάσιγκτον δεν προκύπτει ότι ο "διευθύνων υπάλληλος" δεν έχει δικαίωμα στα επιδόματα εορτών Χριστουγέννων-Νέου Έτους και Πάσχα, τα οποία δικαιούται να λαμβάνει εκτός αν υπάρχει σχετική ρητή αντίθετη συμφωνία (ΑΠ 178/2008). Με την απόδειξη της ιδιότητας εργαζομένου ως "διευθύνοντος υπαλλήλου" βαρύνεται [άρθρο 338 παρ.1 ΚΠολΔ] ο εργοδότης (ΑΠ 1047/2007). Εξ άλλου, το διευθυντικό δικαίωμα στο οποίο υπόκειται ο εργαζόμενος με σχέση εξαρτημένης εργασίας [άρθρα 652, 648 ΑΚ] δίνει στον εργοδότη την εξουσία να εξειδικεύει κάθε φορά την υποχρέωση του εργαζομένου για εργασία, καθορίζοντας τον τόπο, το χρόνο και τον τρόπο παροχής της, εφ' όσον οι όροι αυτοί δεν έχουν προσδιορισθεί από κανόνες του ουσιαστικού δικαίου ή από τη σύμβαση εργασίας (δηλ. ατομική σύμβαση εργασίας, επιχειρησιακή πρακτική ή συνθήεια, Συλλογική Σύμβαση Εργασίας, Διαιτητική Απόφαση, Κανονισμό ή Οργανισμό Εργασίας). Υλοποιεί, όμως, παραλλήλως, το δικαίωμα αυτό την εξουσία του εργοδότη ως διευθυντή της εκμεταλλεύσεως να οργανώνει και να διευθύνει την επιχείρησή του, κατά το δυνατό προσφορότερο τρόπο. Βασικός περιορισμός του διευθυντικού δικαιώματος τίθεται από τα αντικειμενικά κριτήρια του άρθρου 281 ΑΚ. Η άσκησή του δηλ. δεν μπορεί να υπερβαίνει, προφανώς τα όρια που επιβάλλουν η καλή πίστη ή τα χρηστά συναλλακτικά ήθη ή ο κοινωνικός ή οικονομικός σκοπός του (ΑΠ ολ. 25/2003). Περαιτέρω, μονομερής μεταβολή των όρων, ειδικότερα, της συμβάσεως ιδιωτικού δικαίου εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου υπαλλήλου υπάρχει, όταν ο εργοδότης επιχειρεί τροποποίηση των όρων εργασίας, ενώ δεν έχει τη συγκατάθεση του εργαζομένου-υπαλλήλου και δεν έχει τέτοια ευχέρεια από το νόμο ή τη σύμβαση εργασίας και βλαπτική μεταβολή των όρων εργασίας υπάρχει, όταν η μεταβολή προκαλεί στον εργαζόμενο-υπάλληλο άμεσα ή έμμεσα υλική ή ηθική μόνο ζημία-βλάβη [άρθρα 7 εδ. (α), 8 ν. 2112/1920 (ΦΕΚ Α. 57)]. Επί μονομερούς βλαπτικής μεταβολής των όρων αυτής της συμβάσεως εργασίας, ο υπάλληλος προστατεύεται όχι μόνο από το άρθρο 7 εδ. (α) ν. 2112/1920, αλλά και από το άρθρο 281 ΑΚ. Συγκεκριμένα, ο μονομερής προσδιορισμός των όρων εργασίας, τον οποίο επιχειρεί ο εργοδότης, βάσει του διευθυντικού του δικαιώματος πρέπει να υπηρετεί τους σκοπούς του δικαιώματος αυτού, ήτοι την κατά το δυνατό καλύτερη αξιοποίηση της εργασίας καθώς και την προσφορότερη οργάνωση της επιχείρησεως. Αν ο μονομερής προσδιορισμός της παροχής εργασίας δεν αποβλέπει στην πραγματοποίηση των πιο πάνω σκοπών, αλλά ετέρων, άσχετων με αυτούς επιδιώξεων του εργοδότη, τότε δεν υπάρχει χρήση, αλλά κατάχρηση του διευθυντικού δικαιώματος. Η καλή πίστη δηλ. επιβάλλει στον φορέα του δικαιώματος να λαμβάνει υπ' όψη, κατά την άσκηση του δικαιώματος, όσον οι περιστάσεις το επιβάλλουν, τα δικαιολογημένα συμφέροντα και τις δικαιολογημένες προσδοκίες του άλλου μέρους. Τούτο ιδίως επιβάλλεται στη σύμβαση εξαρτημένης εργασίας, αφού το διευθυντικό δικαίωμα του εργοδότη για τον προσδιορισμό των όρων εκπληρώσεως της παροχής, ήτοι της εργασίας από τον υπάλληλο, αποτελεί μονομερή εξουσία του εργοδότη και η άσκησή της, έστω και αν στηρίζεται στο νόμο ή στη συμφωνία των μερών, υπόκειται στους περιορισμούς της καλής πίστεως, των χρηστών συναλλακτικών ηθών, του οικονομικού ή κοινωνικού σκοπού του δικαιώματος. Έτσι, η υπέρβαση των παραπάνω ορίων συνιστά βλαπτική μεταβολή των όρων της εργασίας, αφού η μεταβολή αυτή επέρχεται, κατά παράβαση του άρθρου 281 ΑΚ (ΑΠ 1729/2005). Βλαπτική μεταβολή υπό την εκτεθείσα έννοια, κατά παράβαση του άρθρου 281 ΑΚ, αποτελεί και η αδικαιολόγητη, ενώ δεν υπάρχει συμφέρον της επιχείρησεως, δηλ. χωρίς να συντρέχει υπηρεσιακή ανάγκη, τοποθέτηση ικανού υπαλλήλου σε άλλη υπηρεσία σε σχέση με εκείνη όπου προηγουμένως είχε τοποθετηθεί και με άλλο αντικείμενο απασχολήσεως, εφ' όσον τα νέα καθήκοντα του υπαλλήλου είναι υποδεέστερα και

συνεπάγονται (και) μείωση των αποδοχών του (ΑΠ 13/2012). Αν ο εργοδότης προβεί σε μονομερή βλαπτική για τον υπάλληλο μεταβολή των όρων της συμβάσεως ιδιωτικού δικαίου εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου ή ασκώντας το διευθυντικό του δικαίωμα προβεί, κατά κατάχρηση αυτού του δικαιώματος, στον προσδιορισμό της παροχής της εργασίας, ο εργαζόμενος έχει διαζευκτικώς [άρθρο 305 ΑΚ] τις εξής δυνατότητες-επιλογές: (α).- Να αποδεχθεί ρητώς ή σιωπηρώς τη μεταβολή, οπότε καταρτίζεται νέα σύμβαση τροποποιητική της αρχικής, η οποία είναι έγκυρη, εφ' όσον δεν αντίκειται σε απαγορευτική διάταξη νόμου ή στα χρηστά ήθη [άρθρα 361, 174, 178, 179 ΑΚ]. Σιωπηρή αποδοχή συνιστά η επί μακρό χρονικό διάστημα αδιαμαρτύρητη και ανεπιφύλακτη συμμόρφωση του εργαζομένου στους νέους όρους εργασίας. (β).- Να θεωρήσει την πράξη αυτή του εργοδότη, ως "άτακτη" καταγγελία εκ μέρους του (εργοδότη) της εργασιακής συμβάσεως, να αποχωρήσει από την εργασία και να απαιτήσει την καταβολή της νόμιμης αποζημιώσεως [άρθρα 3 ν. 2112/1920, 5 ν. 3198/1955 (ΦΕΚ Α. 98)]. Μπορεί δε, να εκφράσει τη ρητή βούλησή του να αποχωρήσει από την εργασία του με την καταβολή της νόμιμης αποζημιώσεως προφορικώς ή εγγράφως. (γ).- Να εμμένει στην τήρηση των συμβατικών όρων, προσφέροντας την εργασία του, σύμφωνα με τους πριν από τη μεταβολή όρους, οπότε εφ' όσον ο εργοδότης δεν αποδεχθεί την εργασία του, καθίσταται υπερήμερος περί της αποδοχή της (εργασίας) και οφείλει μισθούς υπερημερίας [άρθρα 349, 350, 656 ΑΚ] ή εκφράζοντας την αντίδρασή του, να παράσχει τη νέα του εργασία και να προσφύγει στο δικαστήριο, ζητώντας να υποχρεωθεί ο εργοδότης να τον απασχολεί, σύμφωνα με τους πριν από τη μεταβολή όρους (ΑΠ 750/2020, ΑΠ 13/2012).

Υπόκειται προς κρίση, ενώπιον του παρόντος Δικαστηρίου, η από 3.5.2019 (Α.Κ.-Β.Α. 18/3.5.2019-Εφετείο Δυτικής Στερεάς Ελλάδος) αίτηση αναιρέσεως. Με αυτή, προσβάλλεται η 102/2018 οριστική απόφαση του Μονομελούς Εφετείου Δυτικής Στερεάς Ελλάδος, η οποία δημοσιεύθηκε, στις 15.6.2018, αντιμωλία των διαδίκων, επί της από 6.6.2016 εφέσεως της εκκαλούσας-αναιρεσείουσας ανώνυμης εταιρίας κατά της εφεσίβλητης-αναιρεσίβλητης. Εκκαλούμενη ήταν η 27/2016 οριστική απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αγρινίου, η οποία δημοσιεύθηκε, στις 25.4.2016, αντιμωλία των διαδίκων, επί της από 10.11.2014 αγωγής της ενάγουσας-αναιρεσίβλητης κατά της εναγομένης-αναιρεσείουσας. Αφορά δε η αγωγή χρηματικές απαιτήσεις, συνολικού ποσού 75.164,94 ευρώ (κεφάλαιο), της ενάγουσας-αναιρεσίβλητης έναντι της εναγομένης-αναιρεσείουσας από παροχή εξαρτημένης εργασίας. Με την 27/2016 πρωτόδικη απόφαση, η αγωγή έγινε μερικώς δεκτή στην ουσία (για το συνολικό χρηματικό ποσό των 43.090 ευρώ). Στη συνέχεια, με την 102/2018 απόφαση του εφετείου, η έφεση έγινε δεκτή, τυπικά και στην ουσία, εξαφανίσθηκε η 27/2016 πρωτόδικη απόφαση, κρατήθηκε η υπόθεση και η αγωγή έγινε μερικώς δεκτή στην ουσία (για το συνολικό ποσό των 40.270 ευρώ). Στους πρώτο και δεύτερο βαθμούς δικαιοδοσίας, η υπόθεση εκδικάσθηκε κατά την ειδική διαδικασία των εργατικών διαφορών [άρθρα 663-676 ΚΠολΔ, όπως ίσχυσαν πριν από το άρθρο 1-άρθρο τέταρτο ν. 4335/2015 (ΦΕΚ Α. 87/ 23.7.2015), ισχύον για την ειδική αυτή διαδικασία από 1.1.2016, κατά το άρθρο 1-άρθρο ένατο ν. 4335/2015, ήδη ισχύον άρθρο 614 παρ.3 στοιχείο (α) ΚΠολΔ, σε συνδυασμό προς τα ισχύοντα άρθρα 621, 591, 422, 421 ΚΠολΔ]. Η αναίρεση ασκήθηκε, ως άνω, στις 3.5.2019, νομίμως και εμπροθέσμως από τη νόμιμη επίδοση, στις 4.4.2019, στην αναιρεσείουσα, με την επιμέλεια της αναιρεσίβλητης, της 102/2018 αποφάσεως του εφετείου [άρθρα 495 παρ.1, 552, 553, 556, 558, 566 παρ.1, 564 παρ.1, 144, 145 παρ.2 ΚΠολΔ]. Μετά ταύτα, η αίτηση αναιρέσεως είναι παραδεκτή και πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω, ως προς το παραδεκτό και βάσιμο των λόγων της [άρθρα 577 παράγραφοι 1 και 3, 591 παρ.7 ΚΠολΔ]. Οι λόγοι αναιρέσεως, δύο (2) συνολικά, περιέχουν τις παρακάτω αιτιάσεις: Ο π ρ ώ τ ο ς λόγος περιέχει τις μερικότερες αιτιάσεις ότι: (i).- Με την επίκληση του άρθρου 559 αριθμός 1 εδ. (α) ΚΠολΔ, το εφετείο στην 102/2018 απόφαση και κατά τις πραγματικές

παραδοχές της, όπως πλήρως και σαφώς εκτίθενται στο δικόγραφο της αναιρέσεως, παραβίασε ευθέως το άρθρο 2 εδ. (α) της Δ.Σ. της Ουάσιγκτον/ κυρωτικός ν. 2269/1920 (σελίδες 4-14 της αιτήσεως αναιρέσεως). Ότι, ειδικότερα, παραβίασε τη συγκεκριμένη ουσιαστικού δικαίου διάταξη, την οποία δεν εφάρμοσε, ενώ συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της, έτσι, η αγωγή έγινε μερικώς δεκτή στην ουσία, κατά τα κεφάλαια, που αφορούν τις αποδοχές (υπόλοιπο) της ετήσιας κανονικής αδείας και την αποζημίωση (ποινή) εξ αιτίας υπαίτιας μη χορηγήσεως της αιτηθείσας ετήσιας κανονικής αδείας, την αμοιβή-προσαύξηση ημέρας αργίας καθώς και την αμοιβή υπερεργασίας και υπερωρίας. (ii).-Με την επίκληση του άρθρου 559 αριθμός 8 εδ.(β) ΚΠολΔ, το εφετείο δεν έλαβε υπ' όψη "πράγματα", που παραδεκτώς προτάθηκαν και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Ειδικότερα, η αναιρεσείουσα επικαλείται ότι το εφετείο "δεν έλαβε υπ' όψη περικοπές της από 10.11.2014 ένδικης αγωγής" (όπως οι περικοπές αναφέρονται συγκεκριμένα στο δικόγραφο της αναιρέσεως) "δια των οποίων (περικοπών), η αντίδικη (αναιρεσίβλητη) περιγράφει μονομερώς, αυτοβούλως και αυθορμητώς τα ακριβή της καθήκοντα, που την κατατάσσουν σε μια ιδιαίτερη κατηγορία υπαλλήλων, οι οποίοι έχουν ως κύριο γνώρισμα ότι κατέχουν θέσεις εποπτείας ή διεύθυνσης ή εμπιστοσύνης στην επιχείρηση του εργοδότη και καλούνται "διευθύνοντες υπάλληλοι", δηλ. υπάλληλοι με υψηλές θέσεις στην επιχείρηση με ανώτερη κατά κανόνα μόρφωση, ιδιαίτερα προσόντα και ικανότητες" και "δεν εξαίρεσε την αντίδικη των προστατευτικών διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας για τις αποδοχές της ετήσιας κανονικής αδείας και την αποζημίωση (ποινή) εξ αιτίας υπαίτιας μη χορηγήσεως της αιτηθείσας ετήσιας κανονικής αδείας, για την αμοιβή-προσαύξηση ημέρας αργίας και για την αμοιβή υπερεργασίας και υπερωρίας" (σελίδες 15-19 της αιτήσεως αναιρέσεως). Ο δ ε υ τ ε ρ ο ς λόγος με την επίκληση του άρθρου 559 αριθμός 14 ΚΠολΔ περιέχει την αιτίαση ότι το εφετείο παρά το νόμο δεν κήρυξε απαράδεκτο. Ειδικότερα, η αναιρεσείουσα επικαλείται ότι αν και στο δικόγραφο της από 10.11.2014 ένδικης αγωγής δεν εκτίθενται όλα τα στοιχεία αναγκαία κατά νόμο προς στήριξη του αιτήματός της ως προς τη μονομερή βλαπτική μεταβολή των όρων εργασίας, το εφετείο έκρινε, κατά τούτο, την αγωγή παραδεκτή (ορισμένη) και "δεν την απέρριψε ως προς αυτό το κεφάλαιο των αξιώσεων από μονομερή βλαπτική μεταβολή, ως αόριστη και απαράδεκτη", αντίθετα "δέχθηκε ότι οι αξιώσεις της αντίδικης (αναιρεσίβλητης) περί μονομερούς βλαπτικής μεταβολής των όρων της ένδικης σύμβασης εργασίας είναι ορισμένες και βάσιμες κατ' ουσία και η ίδια (αναιρεσείουσα) έχει υποχρέωση να καταβάλει στην αντίδικη το συνολικό ποσό των 6.500 ευρώ για δεδουλευμένες αποδοχές των μηνών Ιανουαρίου, Φεβρουαρίου, Νοεμβρίου και Δεκεμβρίου 2013, το μισό των αποδοχών Μαρτίου του ίδιου έτους 2013 και Ιανουαρίου και Φεβρουαρίου 2014" (σελίδες 19, 22/ στοιχείο Β και 27/ στοιχείο δ της αιτήσεως αναιρέσεως). Επίσης, η αναιρεσείουσα επικαλείται ότι τον ισχυρισμό για την ως άνω αοριστία του δικογράφου της από 10.11.2014 αγωγής είχε προτείνει νομίμως πρωτοδίκως και επανέφερε νομίμως στο εφετείο με τον δεύτερο λόγο της από 6.6.2016 εφέσεώς της (σελ. 27/ στοιχείο γ της αιτήσεως αναιρέσεως).

Από τα διαδικαστικά έγγραφα της προκειμένης δίκης και, συγκεκριμένα, (1ον).- την από 10.11.2014 αγωγή της ενάγουσας ήδη αναιρεσίβλητης κατά της εναγομένης ήδη αναιρεσείουσας, (2ον).-την από 6.6.2016 έφεση της εκκαλούσας ήδη αναιρεσείουσας κατά της εφεσίβλητης ήδη αναιρεσίβλητης, (3ον).- τα πρακτικά συζητήσεως της υποθέσεως στο πρωτοδικείο και στο εφετείο, ταυτάριθμα με την 27/2016 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών και με την 102/2018 απόφαση του Μονομελούς Εφετείου Δυτικής Στερεάς Ελλάδος, (4ον).- τις έγγραφες προτάσεις της εναγομένης-εκκαλούσας πρωτοδίκως και κατ' έφεση, (5ον).- τις αποφάσεις 27/2016 του πρωτοδικείου και 102/2018 του εφετείου, τα οποία ο Άρειος Πάγος παραδεκτώς επισκοπεί, χάριν εξετάσεως των πιο πάνω λόγων αναιρέσεως [άρθρο 561 παρ.2 ΚΠολΔ], προκύπτουν τα ακόλουθα:

(Α).- Η από 10.11.2014 αγωγή στηρίζεται σε σύμβαση ιδιωτικού δικαίου εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου. Σε αυτή περιέχονται (και) τα εξής κεφάλαια: (i).- Το κεφάλαιο, που αφορά μονομερή βλαπτική μεταβολή των όρων της συμβάσεως εργασίας με καταβολή της νόμιμης αποζημιώσεως καταγγελίας-απολύσεως, ποσού 7.674,94 ευρώ, αφού η ενάγουσα θεώρησε τη μεταβολή αυτή ως "άτακτη" καταγγελία από μέρους της εναγομένης-εργοδότης της συμβάσεως εργασίας, εξέφρασε προφορικώς τη ρητή βούλησή της να αποχωρήσει από την εργασία της και ζήτησε την ως άνω αποζημίωση καταγγελίας. (ii).- Το κεφάλαιο, που αφορά "δεδουλευμένες αποδοχές μηνών Ιανουαρίου 2013, Φεβρουαρίου 2013, Νοεμβρίου 2013, Δεκεμβρίου 2013, το ήμισυ του μηνός Μαρτίου 2013, Ιανουαρίου 2014 και Φεβρουαρίου 2014, συνολικού ποσού 6.500 ευρώ, ήτοι 6,5 μήνες X 1000 ευρώ ο μηνιαίος μισθός". (iii).- Το κεφάλαιο, που αφορά μισθούς υπερημερίας συνεπεία επισχέσεως από την ενάγουσα της εργασίας της [άρθρο 325 ΑΚ], "για τους μήνες από Μάρτιο μέχρι Σεπτέμβριο 2014 και για το ήμισυ του μηνός Οκτωβρίου 2014, συνολικού ποσού 7.500 ευρώ, ήτοι 7,5 μήνες X 1000 ευρώ ο μηνιαίος μισθός" (σελίδες 23/ στοιχείο Ζ-24, 12/ στοιχείο α, 12/ στοιχείο β-13).

(Β).- Με την 27/2016 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αργινίου, η από 10.11.2014 αγωγή, (1ον).- κατά το υπό στοιχείο (i) κεφάλαιο για την αποζημίωση καταγγελίας-απολύσεως ποσού 7.674,94 ευρώ, απορρίφθηκε ως μη νόμιμη, (2ον).- κατά το υπό στοιχείο (ii) κεφάλαιο για τις δεδουλευμένες αποδοχές συνολικού ποσού 6.500 ευρώ, έγινε ολικώς δεκτή στην ουσία και (3ον).- κατά το υπό στοιχείο (iii) κεφάλαιο για τους μισθούς υπερημερίας συνολικού ποσού 7.500 ευρώ, συνεπεία επισχέσεως από την ενάγουσα της εργασίας της, έγινε επίσης ολικώς δεκτή στην ουσία (σελίδες 11, 15, 16).

(Γ).- Στα πρακτικά συζητήσεως της υποθέσεως στο πρωτοδικείο και στο εφετείο, ταυτάριθμα με την 27/2016 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αργινίου και με την 102/2018 απόφαση του Μονομελούς Εφετείου Δυτικής Στερεάς Ελλάδος, στον δεύτερο λόγο της από 6.6.2016 εφέσεως (σελίδες 18-26) καθώς και στις έγγραφες προτάσεις της εναγομένης-εκκαλούσας πρωτοδικώς (με ημερομηνία 14.10.2015) και κατ' έφεση (με ημερομηνία 13.3.2017), η εναγομένη-εκκαλούσα επικαλείται: "Ενσταση αοριστίας, νόμου και ουσία αβασίμου της μονομερούς βλαπτικής μεταβολής". Με την από 6.6.2016 έφεση, το κεφάλαιο της από 10.11.2014 αγωγής για την καταβολή της αποζημιώσεως καταγγελίας-απολύσεως, ως η μοναδική αξίωση της ενάγουσας από τη μονομερή βλαπτική μεταβολή των όρων της συμβάσεως εργασίας της, δεν είναι εκκληθέν. (Δ).- Στην 102/2018 απόφαση του Μονομελούς Εφετείου Δυτικής Στερεάς Ελλάδος, αφού γίνεται μνεία ότι "το πρωτόδικο δικαστήριο απέρριψε ως μη νόμιμο το αίτημα της αγωγής το συνδεδεμένο με την αξίωση της ενάγουσας για την καταβολή αποζημιώσεως απολύσεως, ήτοι ευρώ 7.694,94" (σελ. 5), περιέχονται (και) τα εξής: (1ον).- Επικυρώνεται η 27/2016 πρωτόδικη απόφαση (σελ. 15, 16) καθ' όσον έκρινε για τις δεδουλευμένες αποδοχές συνολικού ποσού 6.500 ευρώ. (2ον).- Μετά από εκτίμηση των αποδείξεων, έγινε δεκτό, ανελέγκτως (άρθρο 561 παρ.2 ΚΠολΔ] ότι "η ενάγουσα άσκησε το δικαίωμα επισχέσεως της εργασίας της, στις 19.2.2014, πριν από την βλαπτική μεταβολή των υπηρεσιών της" και "η εναγομένη περιέπεσε σε υπερημερία ως προς την καταβολή των μισθών της ενάγουσας των μηνών Μαρτίου έως το τέλος Αυγούστου 2014, οπότε η ενάγουσα αποχώρησε οικιοθελώς από την εργασία της και έληξε η ισχύς της ένδικης σύμβασης", "επομένως, το αίτημα της αγωγής για την επιδίκαση μισθών υπερημερίας συνολικού ποσού 7.500 ευρώ (ήτοι μήνες 7,5 X 1000 ευρώ ο μηνιαίος μισθός), παρίσταται ως βάσιμο και κατ' ουσία μόνο για το ποσό των 6.000 ευρώ (ήτοι 6 μήνες X 1000 ευρώ ο μηνιαίος μισθός)" και η 27/2016 πρωτόδικη απόφαση "που δέχθηκε ότι η ενάγουσα δικαιούται ως μισθούς υπερημερίας το ποσό των 7.500 ευρώ, δεχόμενη το σχετικό αίτημα της αγωγής, έσφαλε περί την εκτίμηση των αποδείξεων και ο δεύτερος λόγος της εφέσεως είναι βάσιμος" (σελίδες 17, 18). Ακολούθως, η αγωγή εν τέλει έγινε μερικώς δεκτή στην

ουσία, κατά τα παραπάνω, για το συνολικό ποσό των 40.270 ευρώ (Ε).- Ως προς το ζήτημα, εάν η αναιρεσίβλητη-ενάγουσα είχε (ή όχι) την ιδιότητα του "διευθύνοντος υπαλλήλου", το εφετείο στην ίδια 102/2018 απόφαση δέχθηκε μετά από εκτίμηση των αποδείξεων, ανελέγκτως [άρθρο 561 παρ.2 ΚΠολΔ] τα παρακάτω κρίσιμα: "Η εναγομένη ανώνυμη εταιρία έχει ως σκοπό την εκμετάλλευση ραδιοτηλεοπτικών επιχειρήσεων στην περιοχή του Δήμου Αγρινίου και για το λόγο αυτό διατηρεί και εκμεταλλεύεται στο Αγρίνιο τον τηλεοπτικό σταθμό με την επωνυμία "...". Στο πλαίσιο της ανωτέρω δραστηριότητας αυτής, στις 22.6.2004, προσέλαβε την έγγαμη, όπως της ανακοινώθηκε, ενάγουσα, με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, προκειμένου η τελευταία να απασχοληθεί ως συντάκτρια-δημοσιογράφος, με αντικείμενο τη σύνταξη του ημερήσιου δελτίου ειδήσεων του ανωτέρω τηλεοπτικού σταθμού, έναντι μηνιαίου μισθού 1000 ευρώ, καταβαλλόμενου για 8 ώρες ημερήσιας απασχόλησης και 40 ώρες πενθήμερης εργασίας. Στη συνέχεια, η εναγομένη ανέθεσε στην ενάγουσα και η τελευταία εκτέλεσε έως και το μήνα Μάιο του έτους 2013, χωρίς μεταβολή των άνω αποδοχών της, αυξημένα καθήκοντα, ήτοι της διευθύντριας και αρχισυντάκτριας, αλλά και παρουσιάστριας του δελτίου ειδήσεων, που μετέδιδε καθημερινά ο άνω τηλεοπτικός σταθμός. Σύμφωνα με τους αγωγικούς ισχυρισμούς, που επιβεβαιώνει και ομολογεί με τις προτάσεις της η εναγομένη, τα καθήκοντα της ενάγουσας, εκτός από την παρουσίαση από την ίδια του μεσημβρινού και βραδινού δελτίου ειδήσεων, περιελάμβαναν πλέον τον καθορισμό των θεμάτων, που θα αναλάμβανε να διεκπεραιώσει κάθε δημοσιογράφος καθώς και τον καθορισμό των συνεργείων, τα οποία θα κάλυπταν τα ανωτέρω θέματα ως και το ωράριο προβολής αυτών από τον τηλεοπτικό σταθμό. Ωστόσο, παρά την ανωτέρω εξέχουσα για μερίδα των λοιπών εργαζομένων στην εναγομένη θέση της και την ελευθερία, που παραχωρήθηκε στην ενάγουσα για την ανάληψη και εκτέλεση των ανωτέρω πρωτοβουλιών για την επίτευξη αυστηρά καθορισμένων στόχων, συνδεδεμένων με τα δελτία ειδήσεων και την επιτυχή και αρτιότερη κάλυψη της έρευνας των θεμάτων (ρεπορτάζ), δεν αποδείχθηκε ότι η τελευταία (ενάγουσα) είχε αποκτήσει την ιδιότητα προσώπου που κατέχει θέση εποπτείας ή διεύθυνσης ή εμπιστοσύνης στην ανωτέρω επιχείρηση της εναγομένης ούτε ότι ήταν υπάλληλος, η οποία είχε εξαιρετικά προσόντα και απολάμβανε της πλήρους και ιδιάζουσας εμπιστοσύνης του κυρίου της επιχείρησης ούτε ότι σ' αυτήν ανατέθηκαν καθήκοντα γενικότερης διεύθυνσης της επιχείρησης ή σημαντικού τομέα αυτής και εποπτείας του προσωπικού, σε τρόπο ώστε όχι μόνο να επηρεάζει αποφασιστικά τις κατευθύνσεις και την εξέλιξη της επιχείρησης αυτής, αλλά και να διακρίνεται εμφανώς από τους άλλους υπαλλήλους, λόγω άσκησης των δικαιωμάτων του εργοδότη, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η πρόσληψη και απόλυση του προσωπικού, έναντι του οποίου είχε θέση εργοδότη καθώς και η λήψη σημαντικών αποφάσεων για την επίτευξη του σκοπού που επηρεάζει την εξέλιξη της επιχείρησης και στον οποίο αποβλέπει ο εργοδότης. Αντίθετα, αποδείχθηκε ότι οι πρωτοβουλίες που ανέπτυξε η ενάγουσα πραγματοποιήθηκαν στα πλαίσια του προγράμματος και των γενικών εντολών των εκπροσώπων της εναγομένης, χωρίς να επηρεάζουν την πορεία της επιχείρησης της εναγομένης και χωρίς η ίδια να διαθέτει ιδιαίτερα προσόντα υψηλής μόρφωσης και ειδίκευσης, που την ξεχωρίζουν από τους άλλους υπαλλήλους. Επομένως, η ενάγουσα, αν και κατείχε θέση αυξημένης ευθύνης, προκειμένου να ικανοποιούνται οι ανάγκες εύρυθμης λειτουργίας της επιχείρησης της εναγομένης, οι συνδεδεμένες αποκλειστικά με την τήρηση των εντολών για την εύρυθμη και αποτελεσματική εργασία του προσωπικού, του εντεταλμένου στην προετοιμασία και μετάδοση των δελτίων ειδήσεων και ελάμβανε - δικαιολογημένα, λόγω των διευρυμένων καθηκόντων της- μεγαλύτερο μισθό από τους λοιπούς υπαλλήλους της εναγομένης, δεν είχε οποιαδήποτε συμμετοχή στις αποφάσεις της εναγομένης για τους όρους μετάδοσης των ανωτέρω τηλεοπτικών δελτίων ειδήσεων ή για την πρόσληψη ή καταγγελία των συμβάσεων εργασίας των λοιπών υπαλλήλων της

εναγομένης. Στο ζήτημα αυτό αφορά και η περιεχόμενη στην 277/ 14.10.2015 ένορκη βεβαίωση της πρώην υπαλλήλου της εναγομένης Δ.-Μ. Ν. ότι η ενάγουσα δεν είχε συμμετοχή στην απόλυσή της, η οποία οφείλεται αποκλειστικά σε απόφαση των νομίμων εκπροσώπων της εναγομένης. Ακολούθως, η (27/2016) εκκαλουμένη απόφαση, που δέχθηκε τα ίδια και απέρριψε ως αβάσιμο κατ' ουσία τον ισχυρισμό της εναγομένης περί της ιδιότητας της ενάγουσας, ως "διευθύνοντας υπαλλήλου", με αποτέλεσμα την έλλειψη υπαγωγής της στις προστατευτικές διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας, ορθά και όχι εσφαλμένα το νόμο ερμήνευσε και εφάρμοσε και τις αποδείξεις εκτίμησε. Επομένως, ο πρώτος λόγος της υπό κρίση εφέσεως, με τον οποίο η εκκαλούσα υποστηρίζει τα αντίθετα πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος" (σελίδες της αποφάσεως 8-11). Εν όψει αυτών και όσων εκτέθηκαν στις νομικές σκέψεις, επί των λόγων αναιρέσεως λεκτέα τα εξής:

-Με τις πιο πάνω υπό στοιχείο (Ε) πραγματικές παραδοχές, το εφετείο, όσον αφορά το αρνητικό του συμπέρασμα για το ότι η αναιρεσίβλητη δεν κατείχε θέση πληρούσα την έννοια του "διευθύνοντας υπαλλήλου", δεν παραβίασε ευθέως την ουσιαστικού δικαίου διάταξη του άρθρου 2 εδ. (α) της Δ.Σ. της Ουάσιγκτον, που η αναιρεσείουσα επικαλείται. Τούτο διότι δεν ήταν εφαρμοστέα και ορθώς το εφετείο δεν την εφάρμοσε αφού κατά τις παραδοχές η αναιρεσίβλητη δεν είχε την ιδιότητα του "διευθύνοντας υπαλλήλου". Συγκεκριμένα, κατά τις παραδοχές, η αναιρεσίβλητη παρείχε την εργασία της στην αναιρεσείουσα, από τις 22.6.2004, ως συντάκτρια-δημοσιογράφος για τη σύνταξη του ημερήσιου δελτίου ειδήσεων του τηλεοπτικού σταθμού ..., αντί μηνιαίου μισθού 1000 ευρώ και στη συνέχεια έως και τον μήνα Μάιο 2013, χωρίς μεταβολή των αποδοχών της, ως διευθύντρια, αρχισυντάκτρια και παρουσιάστρια του καθημερινού δελτίου ειδήσεων του τηλεοπτικού σταθμού, καθορίζοντας τα θέματα, που θα αναλάμβανε να διεκπεραιώσει κάθε δημοσιογράφος, τα συνεργεία, που θα κάλυπταν τα θέματα και το ωράριο προβολής των θεμάτων από τον τηλεοπτικό σταθμό. Ωστόσο, η αναιρεσίβλητη δεν είχε αποκτήσει την ιδιότητα προσώπου που κατέχει θέση εποπτείας ή διευθύνσεως ή εμπιστοσύνης στην επιχείρηση της αναιρεσείουσας ούτε ήταν υπάλληλος που είχε εξαιρετικά προσόντα και απολάμβανε της πλήρους και ιδιάζουσας εμπιστοσύνης του κυρίου της επιχειρήσεως ούτε της ανατέθηκαν καθήκοντα γενικότερης διευθύνσεως της επιχειρήσεως ή σημαντικού τομέα της και εποπτείας του προσωπικού ώστε να επηρεάζει αποφασιστικά τις κατευθύνσεις και την εξέλιξη της επιχειρήσεως και να διακρίνεται εμφανώς από τους άλλους υπαλλήλους, συνεπεία ασκήσεως των δικαιωμάτων του εργοδότη, όπως πρόσληψη και απόλυση του προσωπικού και λήψη σημαντικών αποφάσεων για την επίτευξη του σκοπού που επηρεάζει την εξέλιξη της επιχειρήσεως και είναι και ο σκοπός του εργοδότη. Οι πρωτοβουλίες αυτές, που ανέπτυξε η αναιρεσίβλητη πραγματοποιήθηκαν στα πλαίσια του προγράμματος και των γενικών εντολών των εκπροσώπων της αναιρεσείουσας, χωρίς να επηρεάζουν την πορεία της επιχειρήσεως της αναιρεσείουσας και χωρίς η αναιρεσίβλητη να διαθέτει ιδιαίτερα προσόντα υψηλής μορφώσεως και ειδικεύσεως, που την ξεχωρίζουν από τους άλλους υπαλλήλους και δεν είχε οποιαδήποτε συμμετοχή στις αποφάσεις της αναιρεσείουσας για τους όρους μεταδόσεως των πιο πάνω τηλεοπτικών δελτίων ειδήσεων ή για την πρόσληψη ή καταγγελία των συμβάσεων εργασίας των λοιπών υπαλλήλων της αναιρεσείουσας. Τα προηγούμενα γεγονότα, όπως έγιναν δεκτά ανελέγκτως, δεν είναι χαρακτηριστικά, τα οποία σύμφωνα με την καλή πίστη και τη συναλλακτική εμπειρία, τη λογική και την κοινή πείρα προσέδιδαν στην αναιρεσίβλητη την ιδιότητα του "διευθύνοντας υπαλλήλου", κατά την έννοια του άρθρου 2 εδ. (α) της Δ.Σ. της Ουάσιγκτον ώστε να μην εξαιρείται αυτή (αναιρεσίβλητη) της εφαρμογής των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας για τις αποδοχές της ετήσιας κανονικής αδείας και την αποζημίωση (ποινή) εξ αιτίας μη χορηγήσεως της αιτηθείσας ετήσιας κανονικής αδείας, για την αμοιβή-προσαύξηση ημέρας αργίας καθώς και για την αμοιβή υπερεργασίας και υπερωρίας. Επομένως, ο π ρ ώ τ ο ς λόγος αναιρέσεως, ως προς την υπό στοιχείο (i) μερικότερη αιτίαση

από το άρθρο 559 αριθμός 1 εδ. (α) ΚΠολΔ, είναι αβάσιμος, ενώ, κατά το μέρος, που δι' αυτού πλήττεται η ανεπίδεκτη αναιρετικού ελέγχου επί της ουσίας κρίση του εφετείου [άρθρο 561 παρ.1 ΚΠολΔ] είναι απαράδεκτος. Περαιτέρω, ο π ρ ώ τ ο ς λόγος αναιρέσεως, ως προς την υπό στοιχείο (ii) μερικότερη αιτίαση από το άρθρο 559 αριθμός 8 εδ. (β) ΚΠολΔ, είναι κυρίως απαράδεκτος διότι οι "περικοπές της από 10.11.2014 ένδικης αγωγής", ως άνω, είναι αγωγικοί ισχυρισμοί και δεν αποτελούν "πράγματα", δηλ. δεν αποτελούν αυτοτελείς ισχυρισμούς της αναιρεσείουσας (εργοδότης), η οποία να βαρύνεται με την απόδειξή τους. -Εξ άλλου, κατά τα πιο πάνω υπό στοιχείο (Δ) εκτεθέντα, το εφετείο με την επικύρωση της 27/2016 πρωτόδικης αποφάσεως, ως προς τον προσδιορισμό του ποσού των 6.500 ευρώ, που αφορά δεδουλευμένες αποδοχές μηνών Ιανουαρίου 2013, Φεβρουαρίου 2013, Νοεμβρίου 2013, Δεκεμβρίου 2013, το ήμισυ του μηνός Μαρτίου 2013, Ιανουαρίου 2014 και Φεβρουαρίου 2014 (6,5 μήνες X 1000 ευρώ ο μηνιαίος μισθός), δεν στήριξε την κρίση του σε μονομερή από την αναιρεσείουσα βλαπτική μεταβολή των όρων της συμβάσεως εργασίας της αναιρεσίβλητης ώστε ο δ ε ύ τ ε ρ ο ς λόγος αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθμός 14 ΚΠολΔ είναι αβάσιμος διότι στηρίζεται σε εσφαλμένη προϋπόθεση.

Άλλος λόγος προς έρευνα δεν υπάρχει, συνεπώς, πρέπει να απορριφθεί η από 3.5.2019 αίτηση για αναίρεση της 102/2018 αποφάσεως του Μονομελούς Εφετείου Δυτικής Στερεάς Ελλάδος στο σύνολό της. Η αναιρεσείουσα, ως ηττηθείσα, πρέπει να καταδικασθεί στη δικαστική δαπάνη της αναιρεσίβλητης, κατά το βάσιμο αίτημα της τελευταίας, που ορίζεται στο ποσό των χιλίων οκτακοσίων (1800) ευρώ [άρθρα 106, 176, 183 ΚΠολΔ].

(III).-Στο άρθρο 495 παρ.3 ΚΠολΔ, όπως ισχύει για τα ένδικα μέσα που ασκούνται από την 1.1.2016 [άρθρο 1/ άρθρα τρίτο, τέταρτο, ένατο ν. 4335/2015 (ΦΕΚ Α. 87/ 23.7.2015)], ορίζεται ότι επί υποθέσεως που αφορά διαφορά του άρθρου 614 παρ.3 στοιχείο (α) ΚΠολΔ [προηγούμενως άρθρα 663-676 ΚΠολΔ], εκείνος που ασκεί το ένδικο μέσο, ειδικότερα της αναιρέσεως, από την 1.1.2016, δεν υποχρεούται για να είναι παραδεκτή η αναίρεση να καταθέσει παράβολο (ΑΠ 445/2019). Στην προκειμένη περίπτωση, κατά την άσκηση στις 3.5.2019, ως άνω, της ένδικης αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα κατέθεσε το .../ 3.5.2019 παράβολο ποσού: 450 ευρώ και είδος παραβόλου: e-ΠΑΡΑΒΟΛΟ [άρθρα 35 παρ.2, 45 ν. 4446/2016 (ΦΕΚ Α. 240/ 22.12.2016)]. Εν τούτοις, για την ένδικη διαφορά των άρθρων 663-676 ΚΠολΔ (και ήδη άρθρο 614 παρ.3 στοιχείο (α) ΚΠολΔ), η αναιρεσείουσα δεν είχε υποχρέωση να καταθέσει παράβολο. Επομένως και κατά τα εκτεθέντα στην αμέσως παραπάνω (III) μείζονα σκέψη, πρέπει να αποδοθεί στην αναιρεσείουσα το παράβολο αυτό ποσού (450) ευρώ, ανεξάρτητα από την έκβαση της δίκης επί της αναιρέσεως (ΑΕΔ 3/2014).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΙ την από 3.5.2019 αίτηση για αναίρεση της 102/2018 αποφάσεως του Μονομελούς Εφετείου Δυτικής Στερεάς Ελλάδος στο σύνολό της. ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΙ την αναιρεσείουσα στη δικαστική δαπάνη της αναιρεσίβλητης, που ορίζει στο ποσό των χιλίων οκτακοσίων (1800) ευρώ.

ΔΙΑΤΑΣΣΕΙ την απόδοση στην αναιρεσείουσα του υπ' αριθμ. .../ 3.5.2019 παραβόλου, που κατέθεσε, ποσού: 450 ευρώ και είδος παραβόλου: e-ΠΑΡΑΒΟΛΟ.

ΚΡΙΘΗΚΕ, αποφασίσθηκε στην Αθήνα, στις 11 Μαΐου 2021.

Η ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΗΚΕ σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του, στην Αθήνα, στις 22 Ιουλίου 2022.

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ